

අභිලේඛන තුළින් හෙළිවන ප්‍රාසංගික කලා, චිත්‍ර හා මූර්ති ශිල්පය පිළිබඳව අධ්‍යයනයක්

ජයසිංහ ජේ.එම්.සී.එච්.

මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන අංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලේ

chamodikahansini@gmail.com

සාරසංක්ෂේපය

කිසියම් සංස්කෘතියක ඓතිහාසික වශයෙන් වන සැබෑ තතු විවිරණය කර ගැනීමෙහිලා ප්‍රාමාණික වන ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රයක් ලෙස අභිලේඛන සැලකිය හැකිය. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයන්ට සාපේක්ෂව පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයන් ඒ ඒ සිදුවීම්වලට සමකාලීනව රචනා කර තිබීම නිසාත් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය මෙන් කලින් කලට වෙනස් නොවීම නිසාත් ඉතිහාසය ගොඩනගා ගැනීමේදී බෙහෙවින් ඉවහල් වෙයි. නමුදු අභිලේඛන තුළින් ප්‍රාසංගික කලා, චිත්‍ර හා මූර්ති ශිල්පය පිළිබඳව හෙළිවන්නේ ඉතාමත් සීමිත තොරතුරු ප්‍රමාණයකි. අභිලේඛන මූලාශ්‍රයවලින් හෙළිවන ප්‍රාසංගික කලා ඇතුළු චිත්‍ර කලාව හා මූර්ති ශිල්පය පිළිබඳව කරුණු හැදෑරීම පර්යේෂණ අරමුණයි. අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය වශයෙන් මූලාශ්‍රගත තොරතුරු මෙන්ම මිහින්තලා පුවරුලිපියද පරීක්ෂා කරන ලදී. විශේෂයෙන්ම අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන කාලයට අයත් ඇතැම් අත්තාණි ශිලාලිපිවල 'තුඩි හා සොළි' යනුවෙන් බෙර වර්ග දෙකක් පිළිබඳව සඳහන් වෙයි. රනාව ශිලාලිපියේ සඳහන් 'තුඩිය සොළිය නොගසනු ඉසා' යන පාඨය හා සමාන පාඨ අල්ලායි ටැම් ලිපිය, ගොන්නැව දේවාල ටැම් ලිපිය, ඇල්ලේ වැව ටැම් ලිපිය වැනි ශිලා ලේඛනවලද දැකිය හැකිය. රනාව ශිලාලිපියේ සඳහන් 'බලන් රැහැණ' යන පදය රණවැල්ලයන් දක්වන්නේ 'හමුදා කස' යනුවෙනි. වත්මනේදී ප්‍රාසංගික කටයුත්තක් වන පෙරහැරවලදී කස ගැසීම සිදු කරනු ලබයි. ධාතු පෙරහැරවලදී ගිත ගැසීම සිදු වූ බව මයිලගස්තොට ටැම් ලිපියේ එන 'දා වැඩිමෙහි මිසැ මහහිමින් ඇතුළත සිට සි නොසෙකු සතුටින් නොගයනු' පාඨයෙන් තීව්‍ර වේ. පස්වන කාශ්‍යප රජුගේ අනුරාධපුර පුවරු ලිපියේ විහාරයේ ආදායම්වලින් වියදම් කළ පසු ඉතිරි වූ මුදල්වලින් චිත්‍ර ඇඳීම කළ යුතු බව 'ඉතිරි තුවාක් දැයින් සඟුන් දසන් වටා කම්නවාම් පූජ සිතුවම් කොට' යන පාඨයෙන් දැක්වෙයි. හතරවන මිහිඳු රජුගේ මිහින්තලා පුවරු ලිපියට අනුව චිත්‍ර ශිල්පියෙකුට ඉඩම් කිරි දෙකක් ඔහුගේ සේවය සඳහා පවරා දී තිබේ. බුදු පිළිම, බෝසත් පිළිම හා පිළිම ගෙවල් පිළිබඳව ඇතැම් තොරතුරු අභිලේඛනවල අන්තර්ගත වෙයි. රිදී විහාරයෙන් හමු වූ ක්‍රි.ව 4 හෝ 5 සියවසට අයත් පුවරු ලිපියක 'රැටිය' තනතුර දැරූ අයෙක් හා ඔහුගේ බිරිඳ කහවුණු සියයක් වියදම් කර ප්‍රතිමාවක් කළ බව සඳහන් වන අතර මෙය පෞද්ගලික අනුග්‍රහයක් යටතේ පිළිමයක් තැනීම පිළිබඳව අභිලේඛනමය සාධක හමුවන දුර්ලභ අවස්ථාවකි. යථෝක්ත කරුණු අනුව අතීත හෙළ සමාජයේ ප්‍රාසංගික කලා, චිත්‍ර හා මූර්ති ශිල්පය පිළිබඳව අභිලේඛන මූලාශ්‍රය මගින් යම් ප්‍රමාණයකට කරුණු අනාවරණය කර ගැනීමේ හැකියාව පවතින බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ප්‍රාසංගික කලා, චිත්‍ර කලාව, මූර්ති ශිල්පය, අභිලේඛන